

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 333

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 1 maart 2024

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Levenslang leren - Werkstudenten

De Vlaamse universiteiten en hogescholen zetten sterk in op 'levenslang leren'. Ze bieden op verschillende manieren hun opleidingen aan (afstandsonderwijs, werktrajecten, flexibele trajecten, ...) en kunnen in het kader van permanente vorming ook kortere opleidingstrajecten met het oog op bij- en nascholing inrichten.

De universiteiten en hogescholen richten daarbij studietrajecten specifiek voor werkstudenten in, in de zin van artikel I.3, 78°, c) van de Codex Hoger Onderwijs. Daarnaast kiezen onderwijsinstellingen er ook voor om een instellingseigen werkstudentenstatuut in te richten voor werkstudenten die een regulier studietraject volgen.

Om het beleid zo goed mogelijk te kunnen afstemmen op de hedendaagse noden rond 'levenslang leren', is het belangrijk de cijfers van het aanbod voor werkstudenten van opleidingen in het hoger onderwijs en de participatiegraad te blijven monitoren.

Onder werkstudent wordt verstaan een student die werknemer of werkzoekende is zoals bepaald in de codex onderwijs.

Dit is een opvolgvraag van schriftelijke vraag nr. 498 van 20 april 2023.

Graag alle data in Excel beschikbaar stellen.

1. Kan de minister een lijst bezorgen van alle opleidingen die naast het reguliere studietraject ook een studietraject specifiek voor werkstudenten inrichten?
 - a) Graag een opdeling per onderwijsinstelling en opleidingslocatie voor de vijf recentste schooljaren.
 - b) Hoe evalueert hij de gegevens?
2. Kan de minister een overzicht bezorgen van de instellingen en opleidingen die uiterlijk 1 juli voorafgaand aan het betreffende academiejaar een aanvraag - in het kader van de financieringsboni - indienden bij AHOVOKS? Hoeveel aanvragen werden de voorbije 5 jaar goedgekeurd?
3. De minister liet weten dat als een aanvraag onvolledig is, de instelling de mogelijkheid krijgt om de aanvraag aan te vullen.
 - a) Hoeveel aanvragen werden de voorbije 5 jaar niet goedgekeurd?

- I. Hoeveel aanvragen bleken onvolledig?
 - II. Hoeveel aanvragen werden na hun initiële afkeuring opnieuw ingediend en hoeveel daarvan werden goedgekeurd?
 - III. Hoe evalueert de minister de procedure?
- b) Hoeveel nieuwe opleidingen voor werkstudenten werden na screening geregistreerd bij de ingerichte opleidingsvariëteit in DHO 2.0.? Graag een overzicht per provincie, per instelling en per opleiding.
4. Hoeveel werkstudenten schreven zich in voor het specifieke studietraject voor werkstudenten? Graag een overzicht met opdeling per onderwijsinstelling, soort opleiding (bachelor, master, schakelprogramma, ...), cluster van studiegebieden, opleiding en academiejaar voor de vijf laatste academiejaren. Hoe evalueert de minister de gegevens?
 5. Kan de minister voor die werkstudenten ook cijfers geven over de geslachtsverdeling, de leeftijd en uit welke provincie ze komen?
 - a) Graag een opdeling per opleiding per academiejaar voor de vijf recentste academiejaren.
 - b) Hoe evalueert hij de gegevens?
 6. Wat was het gemiddelde studierendement van deze werkstudenten?
 - a) Graag een opdeling per opleiding per academiejaar voor de recentste vijf academiejaren.
 - b) Hoe evalueert de minister deze gegevens?
 7. Kan de minister een overzicht geven van het aantal en het percentage trajectstarters die werkstudent zijn in het traject en die het diploma van de opleiding waarin de student trajectstarter was niet behalen per academiejaar van de eerste inschrijving in het traject?
 - a) Graag een overzicht voor de recentste vijf academiejaren.
 - b) Hoe evalueert de minister de gegevens?
 8. Uit cijfers die ik al opvroeg, bleek dat de drop-out het hoogst is bij werkstudenten in de academische en professionele bachelor. De cijfers zijn wel allemaal in dalende lijn.
 - a) Zet die trend zich voort?
 - b) Hoe verklaart de minister het verschil tussen de bacheloropleidingen en de masteropleidingen?
 - c) Kan de minister de drop-outcijfers geven van werkstudenten per opleiding? Hoe evalueert de minister die cijfers?
 9.
 - a) Ziet de minister een stijging van de participatie als werkstudent aan opleidingen in het hoger onderwijs?
 - b) Hoe verklaart de minister die stijging? Zit het Voorsprongfonds daar voor iets tussen?

10. Over het Voorsprongfonds dat liep tot 15 oktober 2023:
- Hoeveel van de 258 projecten stonden in het teken van werkstudenten?
 - Hoe evalueert de minister de uitrol van het Voorsprongfonds?
 - Welk budget ging er per provincie naar de initiatieven rond werkstudenten?
11. In antwoord op mijn vraag nr. 568 van 19 mei 2022 stelde de minister dat hij de resultaten van het Voorsprongfonds zou afwachten vooraleer hij initiatieven zou ondernemen om de participatie van werkstudenten op te krikken.
- Zijn er ondertussen concrete initiatieven opgezet om de participatie van werkstudenten op te krikken?
- Zo ja, welke?
- Zo niet, welke initiatieven plant de minister nog? Graag met plan van aanpak, timing en budgetten.
12. In een advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) werd gesteld dat de definitie van werkstudenten, gehanteerd in het financieringsdecreet, te eng is. Daardoor lopen bepaalde studenten faciliteiten mis. De minister gaf aan te willen wachten op de spending review alvorens stappen te ondernemen. De spending review werd verwacht midden 2024.
- Wanneer zal de spending review worden neergelegd?
 - Plant de minister nog aanpassingen aan de definitie van werkstudenten voor het einde van de legislatuur? Zo niet, wat zal de minister doen in functie van de volgende legislatuur?
 - Wat vindt de minister van de bezorgdheid die de Vlor heeft?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 333 van 1 maart 2024
van **BRECHT WARNEZ**

Noot vooraf

De term 'werkstudent' wordt hier gebruikt in het kader van de codex hoger onderwijs. Om meegeteld te worden als werkstudent, moet een student werknemer zijn of werkzoekende waarbij de opleiding kadert in een door de arbeidsbemiddelingsdienst voorgesteld traject naar werk. De student mag bovendien nog niet in het bezit zijn van een masterdiploma of een tweede cyclusdiploma. Vanuit de geest van het financieringsmechanisme is dit een logische definitie. I.h.k.v. deze vraag biedt het onterecht een onvolledig beeld.

Een (werk)student kan zich inschrijven voor een werktraject. De opleiding moet dan aantonen dat het studietraject aangepast is naar tijdstip (bijvoorbeeld het contactonderwijs vindt 's avonds plaats) of naar vorm (het contactonderwijs wordt bijvoorbeeld vervangen door afstandsonderwijs of digitaal onderwijs). Daarnaast dienen er aanpassingen te zijn aan het studie- en leermateriaal, aan de begeleiding en aan de wijze van toetsen en examinering.

1. De volksvertegenwoordiger kan de gevraagde gegevens vinden in bijlage 1.
2. Er worden geen gegevens bijgehouden over de volledigheid van de aanvragen. Indien een aanvraag onvolledig is, krijgt de aanvragende instelling de gelegenheid deze te vervolledigen.

Tabblad 1 in de bijlage (SV333_bijlage 2.xlsx) geeft een lijst van alle opleidingen die in de afgelopen 5 academiejaren voor het eerst een werktraject hebben ingericht per instelling, vestiging en provincie.

4. De volksvertegenwoordiger kan de gevraagde gegevens vinden in bijlage 1. De toename die u kan zien in de gevraagde gegevens, zijn in belangrijke mate toe te schrijven aan de inschrijvingen in werktrajecten in graduaatsopleidingen en HBO5-opleidingen. We stellen vast dat het aandeel werkstudenten in de graduaatsopleidingen en professionele bacheloropleidingen een lichte stijging kent vanaf 2020-2021 (tabel 3c).
5. De volksvertegenwoordiger kan de gevraagde gegevens vinden in bijlage 1. Op vlak van geslacht kan men vaststellen dat de meeste opleidingen onder de werkstudenten een groter aandeel vrouwen kennen. Op vlak van leeftijd kan men vaststellen dat in alle types van opleidingen de 26 tot 35-jarigen het meest vertegenwoordigd zijn, maar er zijn ook verschillen vast te stellen tussen de opleidingen. Op vlak van provincie is het dan weer belangrijk voor ogen te houden dat de locatie van de opleiding een belangrijke rol kan spelen. Het is belangrijk voor de interpretatie van deze cijfers voor ogen te houden dat de verdeling op basis van geslacht en de leeftijdsverdeling in instroomcijfers sterk verschilt tussen opleidingen, ook als het niet werkstudenten betreft.

6. De volksvertegenwoordiger kan de gevraagde gegevens vinden op <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/studierendement-in-het-hoger-onderwijs>.
7. Er zijn geen nieuwe cijfers beschikbaar t.o.v. het antwoord op SV 498 van 20 april 2023.
8. De volksvertegenwoordiger kan de gevraagde gegevens vinden op <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/drop-out-in-het-hoger-onderwijs>
9. De toename is in belangrijke mate toe te schrijven aan de inschrijvingen in werktrajecten in graduaatsopleidingen en HBO5-opleidingen. De projecten van het Voorsprongfonds zijn nog maar net afgerond, de resultaten in toegenomen aantal werkstudenten zullen we pas binnen een aantal jaar echt kunnen evalueren.
10. Het is niet mogelijk om een concrete telling te voorzien van het aantal projecten dat binnen het Voorsprongfonds Hoger onderwijs zich specifiek richtte op werkstudenten, noch of deze binnen een bepaalde provincie georganiseerd werden. Het merendeel van de projecten werkte inclusief. De samenwerking tussen instellingen werd gestimuleerd, waardoor veel projecten de provinciegrenzen overschreden. Een overzicht van alle projecten is beschikbaar via [Projecttoelagen Voorsprongfonds voor hogescholen en \(vlaanderen.be\)](https://www.vlaanderen.be/projecttoelagen-voorsprongfonds-voor-hogescholen).

De resultaten van het Voorsprongfonds waren positief. De hogeronderwijsinstellingen hielden hun opleidingsportfolio tegen het licht, namen de relatie ervan met levenslang leren onder de loep en kwamen tot afspraken voor het gebruik van microcredentials. De acties binnen het Voorsprongfonds leidden in een versneld tempo tot een onderbouwd beeld van hoe het hogeronderwijslandschap er kan uitzien en de positie die het hoger onderwijs kan bekleden binnen de context van levenslang leren. De samenwerkingsbereidheid tussen instellingen kreeg een boost, de visie op de toekomst werd opengetrokken en de weg er naartoe vrijgemaakt.

Het spreekt voor zich dat het eindpunt niet is bereikt en dat er nog een hele weg voor ons ligt, maar de te hanteren criteria zijn verduidelijkt en de resultaten bieden voldoende fundamenten om op verder te bouwen. In die zin zie ik het Voorsprongfonds niet als een eindpunt maar eerder een aanmoediging voor de instellingen om op hetzelfde élan door te gaan.

11. Op 17 en 18 april 2024 organiseren we in het kader van het EU Voorzitterschap een conferentie over levenslang leren.
12. Het klopt dat de resultaten van de spending review midden 2024 worden verwacht, het klopt ook dat ik de resultaten van de spending review wil afwachten voor ik verdere initiatieven neem.

BIJLAGEN

1. [Overzicht vraag 1](#)
2. [Overzicht vraag 2](#)